

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 14 Φεβρουαρίου 2020

Η Επιτροπή ανταποκρίνεται μεν στις υποχρεώσεις της όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια βάσει της Συνθήκης Ευρατόμ, υπάρχει ωστόσο περιθώριο για ορισμένες βελτιώσεις, σύμφωνα με τους ελεγκτές

Μολονότι, κατά κανόνα, η πυρηνική ασφάλεια αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών που χρησιμοποιούν πυρηνική ενέργεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επίσης συγκεκριμένες υποχρεώσεις στον τομέα αυτό, που αφορούν κυρίως τη νομοθεσία και την εποπτεία. Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν και η Επιτροπή ανταποκρίθηκε σε αυτές τις υποχρεώσεις, υπάρχει ακόμη περιθώριο για επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου και των εσωτερικών κατευθυντήριων οδηγιών της.

Η Συνθήκη Ευρατόμ του 1957 διέπει τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς στην ΕΕ. Την ευθύνη για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων φέρουν κατά κύριο λόγο οι κάτοχοι της άδειας λειτουργίας τους (φορείς εκμετάλλευσης), υπό την εποπτεία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Η Ευρατόμ θέσπισε, μέσω οδηγιών, βασικά πρότυπα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του γενικότερου πληθυσμού έναντι των κινδύνων που προκύπτουν από ionτίζουσες ακτινοβολίες. Το Συμβούλιο, σε συνεννόηση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και βάσει πρότασης της Επιτροπής, εγκρίνει και επικαιροποιεί ανά τακτά διαστήματα τις οδηγίες που αφορούν την πυρηνική ασφάλεια, τα βασικά πρότυπα ασφάλειας και τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων.

Η Επιτροπή επιβλέπει επίσης τη μεταφορά των οδηγιών αυτών στην εθνική νομοθεσία από τα κράτη μέλη, με την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει, εάν χρειάζεται. Επιπλέον, εξετάζει τα προγραμματισμένα έργα επενδύσεων των κρατών μελών στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας από την άποψη της συμβατότητάς τους με τη Συνθήκη Ευρατόμ. Η Επιτροπή έχει δικαίωμα να ελέγχει τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των εγκαταστάσεων που δημιουργούν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους. Πέραν αυτών, λειτουργεί, διαχειρίζεται και αναπτύσσει το σύστημα ταχείας ανταλλαγής

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

πληροφοριών σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ECURIE), που αναπτύχθηκε στον απόηχο του ατυχήματος του Τσερνομπίλ το 1986, για την ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση πυρηνικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Ο έλεγχός μας εστίασε στις δραστηριότητες που αναπτύσσει η Επιτροπή βάσει των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που έχει δυνάμει της Συνθήκης.

«Η Επιτροπή ανταποκρίνεται γενικά στις υποχρεώσεις της όσον αφορά την πυρηνικής ασφάλεια», δήλωσε ο João Figueiredo, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Ωστόσο, συνιστούμε την επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου, των προσεγγίσεων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος για την αξιολόγηση της μεταφοράς των οδηγιών Ευρατόμ στο εθνικό δίκαιο, για τις γνωμοδοτήσεις επί επενδύσεων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και για την επιθεώρηση των εγκαταστάσεων ελέγχου της ραδιενέργειας».

Οι ελεγκτές εξέτασαν τους ελέγχους που διενήργησε η Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των τριών τελευταίων οδηγιών Ευρατόμ, ήτοι της οδηγίας για τα ραδιενεργά απόβλητα και τα ανανεωμένα καύσιμα, της τροποποιημένης οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια και της οδηγίας για τα βασικά πρότυπα ασφάλειας. Πολλά κράτη μέλη είχαν κοινοποιήσει εμπρόθεσμα στην Επιτροπή τα μέτρα τους για την εφαρμογή της οδηγίας για τα βασικά πρότυπα ασφάλειας και της τροποποιημένης οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια. Ωστόσο, δεν είχαν εφαρμόσει όλα σωστά την οδηγία για τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή είχε κινήσει 15 διαδικασίες επί παραβάσει, οι περισσότερες από τις οποίες εκκρεμούσαν ακόμη κατά τον χρόνο του ελέγχου.

Στα τέλη του 2019, υπήρχαν εν λειτουργία 124 πυρηνικοί αντιδραστήρες σε 14 κράτη μέλη της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου). Μάλιστα, τέσσερα από αυτά κατασκεύαζαν και νέους. Σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, ο ρόλος της Επιτροπής περιορίζεται στη διαχείριση του συστήματος ECURIE, δεδομένου ότι η πρόβλεψη ρυθμίσεων ετοιμότητας και αντίδρασης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης παραμένει εθνική ευθύνη. Συμπληρωματικά προς το ECURIE, η Επιτροπή έχει δημιουργήσει την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Ανταλλαγής Δεδομένων Ακτινοβολίας (EURDEP), μια διαδικτυακή πλατφόρμα που εξασφαλίζει τη διαβίβαση των στοιχείων από την παρακολούθηση ακτινοβολιών προς τις αρμόδιες αρχές σχεδόν σε πραγματικό χρόνο. Οι ελεγκτές έκριναν ότι, σε γενικές γραμμές, το σύστημα λειτουργούσε σωστά, παρότι θα μπορούσαν να γίνουν ορισμένες βελτιώσεις.

Τέλος, οι ελεγκτές επισήμαναν ότι το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει επί του παρόντος όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις περί της συμβατότητας έργων επενδύσεων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας με τη Συνθήκη Ευρατόμ δεν ευθυγραμμίζεται με τις τελευταίες νομοθετικές και τεχνολογικές εξελίξεις ή τις εξελίξεις πολιτικής. Ομοίως, συνιστούν την αναθεώρηση και την ενίσχυση των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την επιθεώρηση της αποτελεσματικότητας των εγκαταστάσεων των κρατών μελών για τον έλεγχο της ραδιενέργειας.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Η νομοθεσία σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια που ισχύει διεθνώς βασίζεται στη θεμελιώδη αρχή της εθνικής ευθύνης για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για τη ρύθμιση της πυρηνικής ασφάλειας, ενώ οι φορείς εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων φέρουν την τελική ευθύνη της ασφάλειας των εγκαταστάσεών τους. Τέλος, ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) συνιστά το παγκόσμιο διακυβερνητικό φόρουμ για την επιστημονική και την τεχνική συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Σε επίπεδο ΕΕ, με τη Συνθήκη Ευρατόμ του 1957 ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ), μια χωριστή νομική οντότητα, παρά το γεγονός ότι έχει τα ίδια μέλη με την ΕΕ και τη διακυβέρνησή της έχουν αναλάβει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η Ευρατόμ θέσπισε, μέσω

οδηγιών, βασικά πρότυπα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του γενικότερου πληθυσμού έναντι των κινδύνων που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

Ο έλεγχός μας εστίασε στις δραστηριότητες της Επιτροπής βάσει της Συνθήκης Ευρατόμ. Επιδίωξη δεν ήταν η εξέταση του διεθνούς πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια ή της εφαρμογής του στα κράτη μέλη, ούτε αναλύθηκαν τα τεχνικά ζητήματα που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια.

Το ΕΕΣ έχει διερευνήσει παλαιότερα τα προγράμματα συνδρομής της ΕΕ στον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων στην [ειδική έκθεση 22/2016](#).

Η ειδική έκθεση 03/2020, με τίτλο «*Η Επιτροπή συμβάλλει μεν στην πυρηνική ασφάλεια στην ΕΕ, απαιτούνται ωστόσο ορισμένες επικαιροποιήσεις*», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Υπεύθυνος επικοινωνίας με τον Τύπο για τη συγκεκριμένη έκθεση

Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - τηλ.: (+352) 4398 45547 / κιν.: (+352) 691 553547